

31.05.2022

**Економіка України як частина глобальної економіки, діяльність підприємств її гірничо-металургійного комплексу.
Дії влади та міжнародних партнерів України з відновлення економіки держави
Ракурс сьогодні**

Даний документ містить результати моніторингу та аналізу повідомлень і даних українських та іноземних інформаційних джерел, інформації організацій ПМГУ з відповідними висновками

За тиждень, який минув до 18 травня 2022 року, **сума завданих інфраструктурі України збитків в ході розв'язаної Росією війни зросла на 3,1 млрд дол. і сягнула 97,4 млрд дол.** (за оновленою оцінкою збитків українській економіці в проекті KSE Institute при Київській школі економіки "Росія заплатить", підтриманого урядом та Офісом президента України).

I. За повідомленням Державної служби статистики від 12.05.2022:

- **індекс споживчих цін (індекс інфляції) у квітні 2022 року щодо березня поточного року становив 103,1%, за період січень - квітень 2022 року - 110,9%. За період січень 1998 року - квітень 2022 року - 1742,2%.**
- **деякі індекси споживчих цін були такими:**

(відсотків)

	Квітень 2022 до	
	березня 2022	грудня 2021
Продукти харчування	104,2	116,6
Хліб і хлібопродукти	106,8	115,8
Хліб	102,7	110,2
Макаронні вироби	108,6	116,7

М'ясо та м'ясопродукти	101,3	107,2
Риба та продукти з риби	107,1	115,7
Молоко	101,7	108,1
Сир і м'який сир (творог)	102,4	111,0
Олія та жири	103,4	112,0
Масло	103,3	113,2
Олія соняшникова	103,8	110,5
Фрукти	114,9	146,6
Овочі	108,5	169,3
Цукор	102,2	109,0

⁻¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Найбільше у квітні (на 18,2–12,5%) серед продуктів харчування подорожчали рис, фрукти і овочі, продукти переробки зернових. На 8,6–3,1% зросли ціни на макаронні вироби, овочі, рибу та продукти з риби, безалкогольні напої, соняшкову олію, масло.

II. Стан глобальної економіки та економіки України

Переважно через війну в Україні у світовій економіці зростає глобальна інфляція - насамперед, через подорожчання палива, що, у свою чергу, тисне на ціни на електроенергію в бік підвищення, а також проблеми з обмеженою пропозицією окремих продуктів харчування.

Рейтингове агентство Moody's погіршило прогноз зростання ВВП країн G20 у 2022 році до 3,1% з 3,6%, яких воно очікувало в березні, а в 2023-му – до 2,9% (у березні агентство прогнозувало 3%).

Європейська комісія знизилася прогнози зростання ВВП Єврозони на 2022 та 2023 рік. Згідно з нинішнім прогнозом, економіка Єврозони цього року зросте на 2,7%, а не на 4%, як очікувалося у лютневому прогнозі. Прогноз зростання ВВП на 2023 рік погіршено до 2,3% з 2,7% (джерело – «Інтерфакс-Україна»).

Посилюються ризики стагфляції - ситуації, в якій економічний спад та депресивний стан економіки (стагнація у виробництві та зростання безробіття) поєднуються з ростом цін – інфляцією.

Поки світові ціни на основні експортні товари тримаються у травні на високих рівнях через шоки пропозиції.

Ціни на металопродукцію

У квітні сталь дешевшала через падіння попиту в країнах Близького Сходу внаслідок Рамадану, зниження цін на брухт у Туреччині, падіння цін на російську сталь як токсичну, а дефіцит пропозиції сталі у світі, спровокований порушенням роботи українських металургів і карантинном у окремих країнах, на тлі високої собівартості підтримував ціни.

Україна у квітні 2022 року скоротила виробництво сталі у 7,4 раза в порівнянні з квітнем 2021 року – до 250 тис. т. (джерело – «Інтерфакс-Україна» з посиланням на дані World Steel Association) і опустилася на 36-те місце в глобальному рейтингу виплавки сталі, тоді як у квітні 2021 року країна посідала 13-те місце.

Глобальна виплавка сталі у квітні 2022 року знизилася на 5,1% у порівнянні з квітнем 2021 року – до 162,7 млрд т. До першої трійки країн-виробників, за даними World Steel, увійшли:

- Китай – 92,8 млн т (-5,2% в порівнянні з квітнем 2021 року);
- Індія – 10,1 млн т (+6,2%);
- Японія – 7,5 млн т (-4,4%).

Скорочення виробництва сталі та значні запаси в портах Китаю компенсували менші обсяги постачання руди з Бразилії та України, а також неможливість нарощування виробництва руди, зокрема в Австралії, через нестачу робочої сили внаслідок пандемії (джерело – НБУ).

Ціни на руду у квітні коливалися близько **150 дол./т.**

У травні за два тижні за даними GMK Center станом на 27.05.2022 на Далянській товарній біржі в Китаї **ціни на залізну руду зросли на 5%** - вони досягли позначки 863,5 юаня/т (**\$128,9/т** за курсом НБУ на 27.05.2022). До цього станом на 13.05.2022 вони дорівнювали за результатами торгів на Далянській товарній біржі 823 юаня/т (**\$121/т** за курсом НБУ на 13.05.2022).

Збитки економіки України від російської війни сягнули \$600 млрд

Загальні втрати економіки України через війну враховують як прямі, так і непрямі втрати (зниження ВВП, припинення інвестицій, відтік робочої сили, додаткові витрати на оборону та соціальну підтримку тощо).

Збитки економіки держави у \$600 млрд не остаточні, їх розміри зростають з кожним днем війни, яку розв'язала Росія.

Через повномасштабне вторгнення Росії приблизно 35% економіки України сьогодні не працює (джерело - заява прем'єр-міністра Дениса Шмигала в коментарі BBC News Україна).

Збройні сили Російської Федерації за час військової агресії проти України зруйнували понад 200 підприємств, 12 аеропортів та понад 1 тис. навчальних закладів, а також інші об'єкти інфраструктури, як заявив прем'єр-міністр Денис Шмигаль на Всесвітньому економічному форумі в Давосі («Інтерфакс-Україна»). На його переконання, Україна має пройти кілька етапів для побудови нового європейського майбутнього, перший етап – відновити понад 200 заводів та великих підприємств, 12 аеропортів та понад 1 тис. навчальних закладів, а також майже 300 мостів та шляхопроводів, які були пошкоджені, зруйновані чи захоплені внаслідок бойових дій через війну Росії проти України». Крім того, під час бойових дій пошкоджено близько 25 тис. км доріг, зруйновано 40 млн кв. м житлового фонду.

Протягом тижня перед 27.05.2022р., прямі втрати економіки України через руйнування та пошкодження цивільної та військової інфраструктури зросли на понад \$8 млрд. Загальна сума **прямих збитків** становить понад \$105,5 млрд або понад 3,1 трлн грн, свідчить аналіз, який здійснюється в межах проекту «Росія заплатить» командою KSE Institute за підтримки Офісу президента та уряду.

За оцінками експертів KSE Institute загальна сума прямих задокументованих збитків українських підприємств вже сягає \$11,3 млрд, з початку війни РФ проти України щонайменше пошкоджено чи зруйновано 227 підприємств, заводів та фабрик.

Під час дискусії в "Українському домі" в Давосі у рамках Всесвітнього економічного форуму перший віцепрем'єр - міністр економіки України Юлія Свириденко повідомила, що **у фокусі Уряду окрім інших секторів економіки буде металургія, яку належить відновити з урахуванням "зелених" технологій та ВПК, і яку необхідно розвивати для того, щоб гарантувати безпеку держави.**

III. Діяльність підприємств гірничо-металургійного комплексу України

Ситуація в українських підприємств ГМК залишається складною. Якщо у 2021 році українські металурги виплавили 21 млн т сталі і 21 млн т чавуну, заробивши на експорті майже 14 мільярдів доларів, то у 2022 році важко розраховувати на показники, які будуть становити хоча б половину від показників минулого року.

За оцінками експертів результати першого кварталу ще не відображають усього масштабу втрат, бо січень та мажже весь лютий, які були мирними цього року, поліпшують картину, при цьому позитиві згідно з підрахунками "Укрметалургпрому" обсяги виробництва зменшились приблизно на третину: сталі – до 3,64 млн т, чавуну – до 3,50 млн т, прокату – до 3,12 млн т.

Ситуація з експортними надходженнями підтверджує тенденцію. **Якщо за січень-лютий 2022 р. Україна отримала від експорту чорних металів понад 2 мільярди USD, що на 35% більше, ніж за аналогічний період торік, то вже у березні експорт впав на 67%. У грошовому виразі ми недорахувалися 874 млн USD.**

За оцінками заступника міністра фінансів Олександра Кави, **нині Україна втратила половину можливостей свого експорту чавуну і сталі**. До аналогічного схильний і генеральний директор компанії "Метінвест" Юрій Риженов, який зазначає: **з маріупольськими меткомбінатами Україна втратила 30-40% своїх сталеплавильних потужностей**. При цьому треба враховувати і непрямий негативний вплив. Зокрема, брак металургійного вугілля не дає змогу працювати на повну силу «Запоріжсталі», а неможливість експорту через порти Чорного моря може призвести до втрати китайського ринку ЗРС.

Одночасно пошук шляхів мінімізації втрат і організації нових каналів збуту розпочався майже з перших днів війни. Наприклад, якщо **групі "Метінвест"**, яка у квітні відправила перші партії металу через румунський порт Констанца й польський Свіноуйсьце, вдасться налагодити більш-менш стабільну логістику за цими напрямками, "Метінвест" зможе зберегти приблизно частину ринків збуту в Туреччині, Китаї та на Близькому Сході.

Частково повертається у робочий режим і **"АрселорМіттал Кривий Ріг"**. Рішення компанії про призупинення виробництва, про яке вона заявила наприкінці лютого, згодом було відкореговано. Зараз на АМКР працює одна з трьох доменних печей, а також частково гірничий і коксохімічний комплекси. У травні комбінат планує відвантажити на експорт 450 тис. т залізородного концентрату. Керівництво ArcelorMittal паралельно веде переговори з урядом Польщі про відправку своєї сталевих продукції через балтійські порти. Як повідомив гендиректор АМКР Мауро Лонгобардо, низку інвестиційних проектів на комбінаті довелося згорнути, але частина надалі триває. Зокрема, підприємство продовжує будувати хвостосховище "Третя карта" та модернізувати доменну піч №9. Загальні інвестиції у ці два проекти оцінюються у 420 млн USD.

Дніпровський металургійний завод обмежується нині лише коксохімічним виробництвом та видобутком руди на ГЗК "Суша Балка". Причому у червні планується запуск третьої з чотирьох наявних на підприємстві коксових батарей. Працюватимуть вони на імпортному вугіллі з Чехії та Польщі. Як зазначають на ДМЗ, якщо у березні вони гостро відчували дефіцит сировини для коксування, то зараз цю проблему вже вирішено.

Підприємства в Донецькій області продовжують зазнавати значних збитків (в квітні-травні, зокрема, **Азовсталь** перебувала під найсильнішим бомбардуванням за весь час агресії). Водночас, заводи в інших регіонах відновлюють виробництво. **Працюють металургійні заводи у Запоріжжі (Запоріжсталь, Дніпроспецсталь, Запорізький завод феросплавів, Запоріжжкокс та Запоріжвогнетрив)**. За даними «Метінвесту» «Запоріжсталь» працює на 40-50% потужності. Його рудодобувні підприємства працюють на 40%, і планується збільшити видобуток до 100% потужності.

Відповідно рівень заробітної плати одного штатного працівника на більшості підприємств ГМК України, які продовжують працювати, суттєво знизився у порівнянні з довоєнним рівнем (з січнем 2022 р.).

IV. Ситуація на ринку праці станом на 31.05.22

За відсутності офіційної інформації про середню заробітну плату в Україні під час воєнного стану для аналізу тенденцій її зміни було використано дані компанії Work.ua – одного з найбільших ресурсів з працевлаштування в Україні.

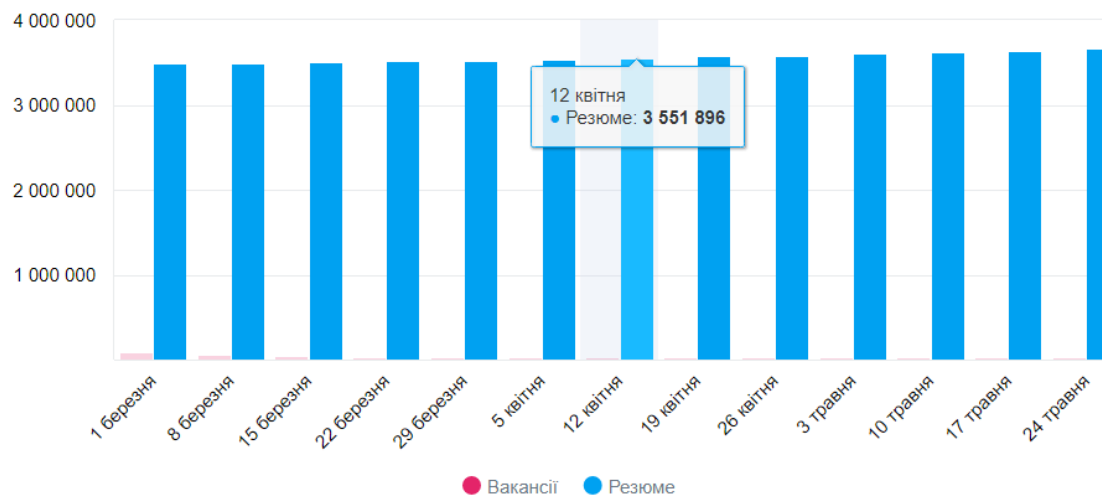
При формуванні висновків приймаємо той факт, що обробка даних компанією Work.ua може мати певні особливості, проте за відсутності офіційних даних та при аналізі в динаміці ці дані цілком можуть характеризувати ситуацію, що склалася на ринку праці в Україні.

Станом на 31.05.22 на порталі Work.ua представлено:

3 675 979 резюме кандидатів на працевлаштування (+2,2% у порівнянні зі значенням на 01.05.22) та лише **17 374** вакансій від роботодавців (+24,4%).

Спостерігається достатньо суттєве збільшення кількості вакансій від роботодавців, проте воно є неспівставним з кількістю резюме кандидатів на працевлаштування.

Кількість вакансій і резюме в Україні. За 3 місяці. Загальна кількість в базі

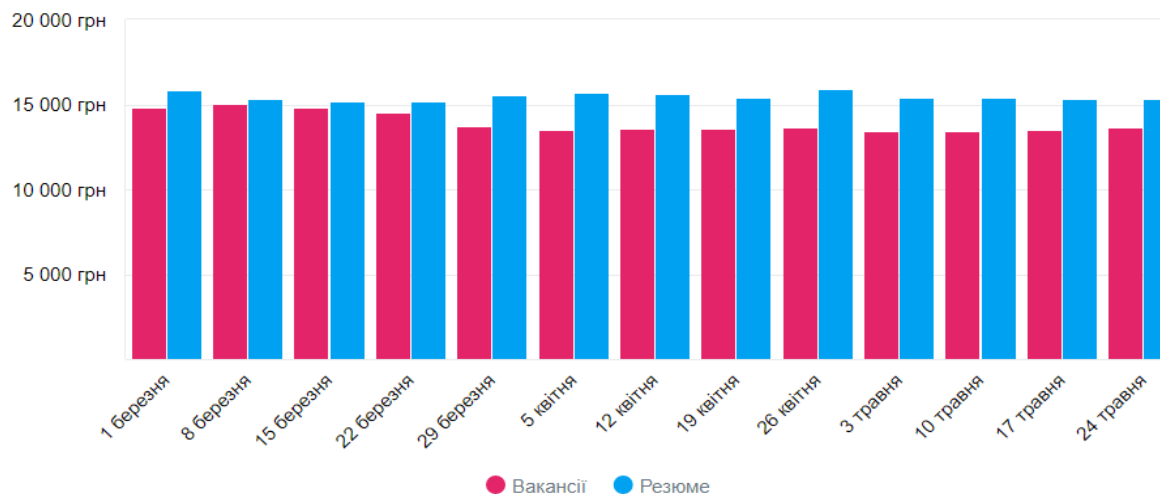
Середня заробітна плата (далі ЗП) пропонування та попиту на ринку праці в Україні на 31.05.22, розрахована за даними, неведеними у вакансіях та резюме на цю ж дату, становить:

середня ЗП за вакансіями (пропонується роботодавцями) - 13 588 грн (+0,5% у порівнянні з ЗП на 01.06.22)

середня ЗП за резюме (бажана кандидатами на працевлаштування) - 15 505 грн (+0,4%).

Бажана кандидатами на працевлаштування ЗП у резюме перевищує ЗП, вказану роботодавцями у вакансіях, усереднено по ринку праці на 14,1%.

Зміна середньої зарплати в Україні. За 3 місяці

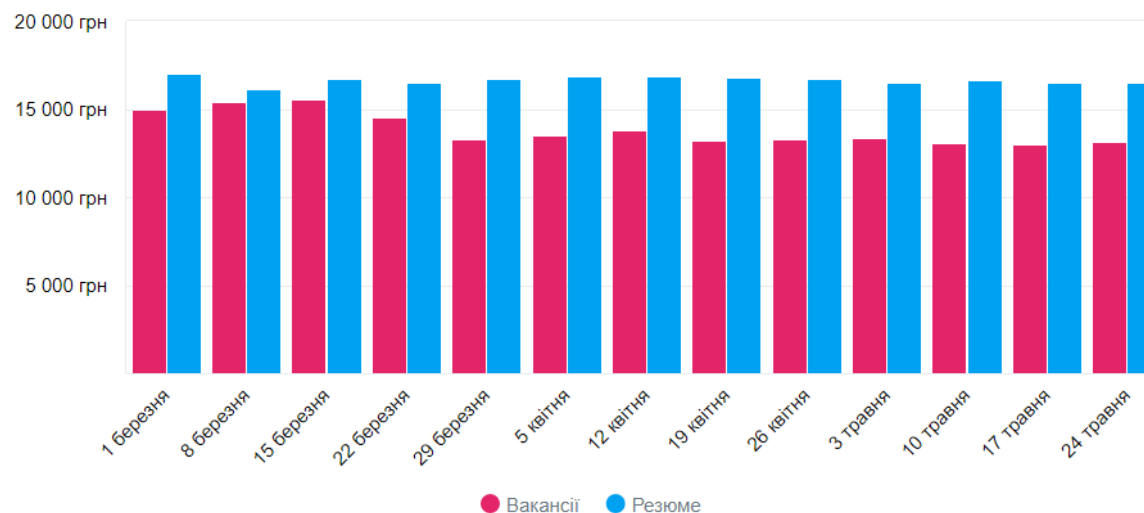

Зокрема, **за робочими спеціальностями, на виробництві** середня ЗП на 31.05.22 становить:

за вакансіями - **13 162** грн (представлено 2454 вакансій, їх стало більше у порівнянні зі значенням за березень - 1647);
за резюме - **16 506** грн (представлено 383 461 резюме).

Перевищення ЗП у резюме над ЗП у вакансіях по робітничим спеціальностям становить 25,4%.

Зміна середньої зарплати в Україні. Робочі спеціальності, виробництво. За 3 місяці

Найвищі зарплати, що пропонуються роботодавцями, спостерігаються в сферах:

Топменеджмент, керівництво вищої ланки - 19 417 грн;

Нерухомість - 18 056 грн;

Культура, музика, шоу-бізнес - 17 118 грн;

ІТ, комп'ютери, інтернет - 16 383 грн;

Управління персоналом, HR - 15 787 грн;

Адміністрація, керівництво середньої ланки - 15 064 грн;

Продаж, закупівля - 15 046 грн;

Транспорт, автобізнес - 16 591 грн.

Нагадаємо, що середня заробітна плата в Україні за даними Державної служби статистики у 2021 році склала 14 014 грн., а у січні 2022 року - 14 577 грн.

V. Дії влади та міжнародних партнерів України

Європейський Союз 24 травня 2022 року ухвалив постанову про скасування імпорتنих митних тарифів на весь український експорт строком на один рік (джерело – прес-реліз на сайті Євроради). Завдяки відповідним заходам Євросоюз зможе суттєво підтримати економіку України. Раніше Велика Британія достроково скасувала всі мита та квоти на продукцію українського виробництва для підтримки економіки країни у воєнний час.

Прим. За оцінкою *GMK Center* збитки для економіки України від торговельних бар'єрів, запроваджених на зовнішніх ринках, склали 3,3-3,5 млн т металопродукції або близько \$3 млрд експортної виручки.

27.05.2022 року Президент США Джо Байден підписав указ, яким затвердив скасування мита на сталь з України на один рік (джерело - пресслужба Білого дому за повідомленням Мінпрому).

Німеччина анонсувала фінансову підтримку Україні у розмірі 1 млрд євро.

Загалом обсяг фінансової допомоги, обіцяної найбільшими донорами України станом на 9 травня, перевищив 11 мільярдів доларів. Станом на 17.05.2022 року не всі кошти ще надійшли в Україну: за інформацією, опублікованою Міністерством фінансів, до державного бюджету надійшло близько половини або 5,3 мільярдів доларів.

Державна служба зайнятості за участі Міністерства економіки України підписала договір про співпрацю та інформаційну взаємодію з 5 найбільшими сайтами з працевлаштування: roboota.ua, work.ua, novarobota.ua, pidbir.com, grc.ua. Результатом співробітництва стане створення єдиної бази з вакансіями, яка надасть змогу відтворювати реальну картину ринку праці в Україні та забезпечити максимальне працевлаштування українців.

Відділ соціально-економічної роботи апарату ПМГУ

Ольга Гончарук 097-707-49-63

Валентина Броннікова 095-600-38-43